

NORGES HØYESTERETT

Den 16. februar 2023 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Kallerud, Bergsjø og Høgetveit Berg i

HR-2023-304-U, (sak nr. 23-005586STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Sverre Hetland)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Birgitte Budal Løvlund)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte en anke fremmet etter straffeprosessloven § 321 første og andre ledd.
- (2) A ble 17. august 2022 tiltalt for overtredelse av straffeloven § 155 (post I, vold mot offentlig tjenesteperson), § 162 (post II, brudd på identifikasjonsplikten) og § 156 (post III, forulemping av offentlig tjenestemann).
- (3) Haugaland og Sunnhordland tingrett avsa 9. november 2022 dom med slik domsslutning:
 - «1. A, født 00.00.2002, dømmes for overtredelse av strl § 155, strl § 162 første pkt og strl § 156 annet ledd, til en straff av fengsel i 15 – femten – dager. Ved soning av straffen kommer 1 – én – dag til fradrag for varetektsfengsel, jf. strl § 83.
 2. Han dømmes til å erstatte det offentlige omkostningene ved saken med kr 2 000 – totusen –. Beløpet forfaller til betaling 2 – to – uker etter at dommen er forkynt.»
- (4) A anket til lagmannsretten. Anken gjaldt bevisbedømmelsen og lovanvendelsen under skyldspørsmålet, subsidiært straffutmålingen.
- (5) Gulating lagmannsrett avsa 19. desember 2022 beslutning med slik slutning:
 - «1. Anken nektes fremmet for post I, samt straffutmålingen.
 2. Det gis ikke samtykke til at anken fremmes for post II.»

- (6) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lovtolkningen og saksbehandlingen. Han har anført at resultatet i lagmannsretten er klart urimelig. Det er blant annet vist til manglende vitneførsel i tingretten, og at han ikke har fått grundig svar på sin forklaring.
- (7) *Påtalemyndigheten* har anført at det ikke foreligger saksbehandlingsfeil knyttet til lagmannsrettens behandling. Det er i anken ikke angitt hvilke saksbehandlingsfeil som påberopes.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd.
- (9) Lagmannsretten har korrekt vurdert anken over tiltalens post I og straffutmålingen etter straffeprosessloven § 321 *andre* ledd. Anken over post II – straffeloven § 162 om brudd på identifikasjonsplikten – er derimot skilt ut og vurdert etter bestemmelsens *første* ledd. Om dette uttaler lagmannsretten:
- «Post II gjelder overtredelse av straffeloven § 162, som straffes med bot. Anken kan ikke fremmes uten rettens samtykke, jf. straffeprosessloven § 321 første ledd. Det foreligger etter lagmannsretten syn ikke særlige grunner som taler for at samtykke gis.
- Det gis ikke samtykke til at anken fremmes for post II.»
- (10) Straffeprosessloven § 321 første ledd gjelder anke til lagmannsretten «om forhold hvor påtalemyndigheten ikke har påstått og det ikke er idømt annen reaksjon enn bot, inndragning eller tap av retten til å føre motorvogn mv.». Gjelder anken slike forhold som nevnt, kan den ikke fremmes til behandling uten rettens samtykke. Samtykke skal bare gis når særlige grunner taler for det.
- (11) Av tingrettens dom fremgår imidlertid at aktor la ned påstand om fengsel i 21 dager for de tre forholdene i tiltalen. Tingretten satte straffen til fengsel i 15 dager. Det var altså både påstått og idømt annen straff enn «bot, inndragning eller tap av retten til å føre motorvogn mv.». På denne bakgrunn var det feil av lagmannsretten å vurdere anken over post II etter straffeprosessloven § 321 første ledd. I denne sammenheng har det ingen betydning at strafferammen i straffeloven § 162 er bot, jf. HR-2022-366-U avsnitt 10 og 11.
- (12) Ankeutvalget kan ta opp saksbehandlingsfeil som ikke er påberopt hvis det antas at feilen kan ha virket inn på avgjørelsens innhold, jf. straffeprosessloven § 385 tredje ledd andre punktum.
- (13) Når ankenektelsen er vurdert etter feil vurderingstema, må det antas at feilen kan ha virket inn på avgjørelsens innhold. Ankenektelsen for så vidt gjelder tiltalen post II må derfor oppheves. Fordi det i dette tilfellet er en nær sammenheng mellom tiltalepostene, finner ankeutvalget det naturlig å oppheve beslutningen i sin helhet.
- (14) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)